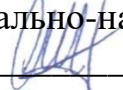

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Українсько-угорський навчально-науковий інститут
Кафедра історії Угорщини та європейської інтеграції**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Українсько-угорського
навчально-наукового інституту

Олександр ШПЕНИК
«24» червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Шкільний курс історії та методика його навчання
в ЗЗСО»**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01–Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014–Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	014.03–Середня освіта. Історія
Освітня програма	Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	Угорська/українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Шкільний курс історії та методика його навчання в ЗЗСО» для здобувачів вищої освіти; галузі знань: 01–Освіта/Педагогіка; спеціальності: 014.03–Середня освіта (історія). Освітньої програми: «Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»

Розробники: Ковач Е. Г. ст. викладач кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Історії Угорщини та європейської інтеграції протокол № 11 від «20» червня 2025 р.

Завідувач кафедри доц. Зубанич Л. Л.

Схвалено науково-методичною комісією Українсько-угорського навчально-наукового інституту протокол № 5 від «24» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Талабірчук О. Ю.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120/150	3	-
Кількість модулів – 2/2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 - аудиторних – 60/60 - самотійної роботи студента – 60/60	5 / 6	
	Лекції:	
	40/40	-
	Практичні (семінарські):	
	20/20	0
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	0	0
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	60	-

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Шкільний курс історії та методика його навчання в ЗЗСО» надає студентам теоретичні знання, необхідні для кар'єри вчителя. На лекціях буде пояснюватися сутність та роль викладання історії в державній освіті. Остання рефлексія буде підкреслена оглядом історії педагогіки. Більш детально це буде розглянуто студентами під час індивідуальної роботи. Акцент буде зроблено на ознайомленні студентів з деталями уроку та процесом оцінювання знань. Після теорії відбудуться практичні заняття в рамках тренінгу. Використовуючи таксономію Блума, студенти 3-го курсу підготують проблемний лист із ключем для розв'язання. Наприкінці другого модульного періоду вони поглиблять своє розуміння таємниць підготовки плану-конспекту уроку.

Метою курсу є підготовка студентів-істориків до проходження педагогічної практики у другому півріччі навчального року. У цей період практикант ознайомиться з місцем приймаючої установи в системі народної освіти, матиме можливість уважно проаналізувати адміністративні завдання, покладені на вчителя, та позакласну діяльність вчителя історії.

Головними завданнями курсу «Шкільний курс історії та методика його навчання в ЗЗСО» є: ознайомлення студентів університету з теоретичними основами, необхідними для роботи вчителя та викладача історії. Це включає в себе такі аспекти, як зміст навчання історії в школі,

організація пізнавальної діяльності, роль підручника з історії, процес аналізу історичних джерел, тип та структура уроку, методи оцінювання та професійна діяльність вчителя.

Відповідно до освітньої програми, вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК – 01 Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК – 02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, вести здоровий спосіб життя.

ЗК – 03 Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК – 04 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК – 05 Здатність спілкуватися угорською мовою та іншими іноземними мовами.

ЗК – 06 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК – 07 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК – 1 Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК – 2 Володіти основами ціле покладання, планування та проектування процесу навчання учнів.

ФК – 3 Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ПК – 03 Здатність ефективно й грамотно працювати з різними джерелами історичної інформації, будувати усні й письмові висловлення щодо історичних фактів, історичних постатей та історичної теорії.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності **014 Середня освіта** та освітньої програми **«014.03 – Середня освіта. Історія»:**

- **знати:**
- між предметні зв'язки методики викладання із іншими дисциплінами;
- форми організації навчання;
- специфіку застосування новітніх освітніх технологій у школі;
- особливості організаторської, координаційної та управлінської діяльності у навчального закладу;
- психологічні особистісні якості педагога, професійні вимоги до нього.
- **вміти:**
- застосування методів, прийомів організації навчально-пізнавальної діяльності учнів (бесіди, діалогу, дискусії, сюжетно-рольової гри, роботи в групах тощо);
- планування структури, змісту, процесу організації лекції, практично-семінарського заняття;
- добирати оптимальні форми та методи педагогічної діяльності;
- застосовувати сучасні освітні технології;
- здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Шкільний курс історії та методика його навчання в ЗЗСО» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 06 Інновації в освіті

ОК07 Вступ до спеціальності

ОК 08 Методика написання наукових робіт

ОК.10 Давні цивілізації на території України

ОК 12 Сучасні інформаційні технології у викладанні історії

ОК 14 Історія та культура західноєвропейського Середньовіччя

ОК 28 Історія та культура країн Західної Європи та Америки новітнього часу

ОК 35 Історія та культура сучасної України

4.ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Шкільний курс історії та методика його навчання в ЗЗСО», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності здобувачів, здійснювати мотивацію до навчання, застосовувати диференціацію навчання.	ПРН – 02
Знати та розуміти принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти та фахової передвищої освіти.	ПРН – 03
Організовувати освітній процес із використанням інформаційних та комунікаційних технологій в тому числі в умовах дистанційного навчання, розвивати у здобувачів загальної середньої освіти, навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.	ПРН – 04
Планувати та організовувати освітній процес у закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання, сучасні методи і методики та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів.	ПРН – 05

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Методика викладання історії в школі»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
- Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності здобувачів, здійснювати мотивацію до навчання, застосовувати диференціацію навчання.	ПРН – 02
- Знати та розуміти принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти та фахової передвищої освіти	ПРН - 03
- Організовувати освітній процес із використанням інформаційних та комунікаційних технологій в тому числі в умовах дистанційного навчання, розвивати у здобувачів загальної середньої освіти, навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів	ПРН – 04
- Планувати та організовувати освітній процес у закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти, позаурочні й позашкільні заняття та	ПРН – 05

заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання, сучасні методи і методики та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів.	
--	--

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

усне опитування, письмові практичні роботи, написання реферату, підсумкові контрольні роботи.

Результати діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою за такими формами контролю: поточний — виступ на практичному занятті (до 5 балів), виконання презентації, домашніх індивідуальних занять (до 40 балів: кожне індивідуальне завдання оцінюється до 5 балів; тематичний (за модулем) контроль (тестування) — до 50 балів.

Підсумковий контроль — виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми і практично засвоїли їх.

За результатами поточного контролю та виконання домашніх індивідуальних завдань студенти, які отримали від 90 до 100, балів можуть бути звільнені від підсумкового контролю та отримати оцінку "відмінно", від 80 до 90 балів — "добре", від 70 до 80 балів — "задовільно".

Заплановано дві модульні контрольні, захист реферату, заслуховування доповіді, перегляд презентації студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: Поточний контроль – це оцінювання знань студента під час семінарських занять, самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни оцінюється за п'ятибальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді та модуль. Одержаний результат переводиться у бали.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Форма модульного контролю: Модульний контроль (МК) проводиться один/два рази за семестр, відповідно до графіка навчального процесу.

Контрольні заходи модульного контролю з навчальної дисципліни проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Студент, який з поважної причини не зміг з'явитися на модульний контроль за дозволом декана може скласти пропущений модульний контроль з предмету.

Форма підсумкового семестрового контролю: студенти, які за результатами модульних контролів здобули з навчальної дисципліни не менше від встановленої мінімальної кількості балів, атестуються із виставленням їм державної семестрової оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до шкали переведення. Студенти, які атестовані з оцінкою «незадовільно» зобов'язані скласти семестрові экзамени. Семестрові экзамени можуть також скласти студенти, які бажають покращити оцінку, отриману за результатами модульних контролів. Оцінювання знань на экзаменах здійснюється у 100-бальній шкалі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі за поточний та модульний контроль

(Змістовий модуль 1.)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	CP	...	50	100
10	5	5	5	10	10	5	50			

T1, T2 ... – теми

CP – самостійна робота

(Змістовий модуль 2.)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	CP	50	100
10	5	5	5	10	10	5	50			

T1, T2 ... – теми

CP – самостійна робота

Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	10	10	10	10
Презентація	10	10	10	10
Реферат	1	30	1	30
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 3		Модуль 4	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	10	10	10	10
Презентація	10	10	10	10
Реферат	1	30	1	30
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Виконання модульної контрольної роботи передбачає письмові відповіді на теоретичні питання, різних рівнів складності. За кожну правильну відповідь на 3 теоретичні завдання студент може отримати від 10 до 20 балів максимум. До модульної контрольної роботи допускаються студенти, як відвідали не менше 90 % аудиторних занять (або відпрацювали

пропущені заняття на консультаціях) і отримали не менше 60 % від можливої кількості балів за поточну роботу.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Кількість балів	Оцінка за національною шкалою (іспит)	Критерії знань
A	90-100	відмінно	Студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення навчальних першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
B	82-89	Добре	Студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, вільно володіє державною мовою; але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного завдання
C	74-81		
D	64-73	Задовільно	Студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю.
E	60-63		
FX	35-59	Незадовільно	Студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.
F	0-34		

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Вступ до курсу «Шкільний курс історії та методика його навчання в ЗЗСО»

Предмет і завдання курсу. Предмет, завдання, значення курсу. Завдання і зміст курсу. Основна література. Навчальні посібники

Поняття „методика” в педагогічній науці. Задачі і функції методики навчання історії. Основні фактори процесу шкільної історичної освіти. Зв'язок методики навчання історії з іншими науками. Методи наукового дослідження шкільного навчання історії. Критичне засвоєння досвіду зарубіжної та вітчизняної методики.

Основні нормативні документи. Закон України Про освіту. Закон України Про повну загальну середню освіту. «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу». Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)». Закон України “Про захист персональних даних”. Закон України “Про охорону праці”. Закон України “Про відпустки”. Національна доктрина розвитку освіти. Державний стандарт початкової загальної освіти. Державний стандарт початкової базової і повної загальної середньої освіти

Укази Президента України. Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України. Про продовження строку дії воєнного стану в Україні.

Тема 2. Розвиток методики навчання історії

Становлення і розвиток світової і вітчизняної педагогічної думки з найдавніших часів до XIX століття. Освіта і виховання в античному світі. Розвиток педагогічних знань у середні віки та епоху Відродження.

Становлення і розвиток світової і вітчизняної педагогічної думки з найдавніших часів до XIX століття. Зміст джерел історичних знань XVI–XIXст. Розвиток освіти в 70-90-х рр. XIX ст. Колегія Павла Галагана (Друга чоловіча гімназія). Національний технічний університет. «Київський політехнічний інститут». Державний університет «Львівська політехніка».

Розвиток вітчизняної школи та педагогічної думки впродовж другої половини XVIII-XIX століть. Мета навчання історії в школі у XIX – поч. XX ст. Способи і засоби навчання історії у XVIII – XIX ст. Способи і засоби навчання історії в школах України у XX ст.

Світова та вітчизняна школа і педагогіка XX - початку XXI століття.

Тема 3. Актуальні питання сучасної освіти в умовах війни

Пандемія COVID-19. COVID 19 та освіта. Пандемія COVID-19 як рушій змін освіти. Творча освіта як відповідь на цивілізаційний виклик пандемії COVID-19.

Освіта в Україні: Виклики та перспективи. Дистанційна освіта в період карантину. Освіта в умовах пандемії виклики та можливості. Нові виклики та перспективи.

Організація освіти в умовах кризи. Нормативні документи. Опис уроку онлайн. Етапи онлайн-уроку. Правила онлайн-уроку. Повторювальний тест на початку онлайн-уроку. Викладання вчителя під час онлайн-уроку. Презентація під час онлайн-уроку. Аналіз джерел під час онлайн-уроку. Робота в групах під час онлайн-уроку. Інтерактивний онлайн-урок.

Формування спільноти під час онлайн-уроку. Домашнє завдання під час онлайн-навчання.

Домашнє завдання, надане під час онлайн-навчання, та питання креативності.

Актуальні питання сучасної освіти в умовах війни. Нормативні документи. Освіта в умовах війни: виклики та перспективи. Цифровізація та інформаційної технології. Метод кейс-стаді (keys study). Коопераційна робота. Робота в групах. Проєкт метод. Сутність проєктної технології та її значення. Вимоги до використання методу. Загальні поради до структури проєкту. Етапи роботи над проєктом. Типи проєктів. Презентація проєкту. Оцінка проєктної роботи.

Тема 4. Зміст шкільної історичної освіти

Основні компоненти змісту шкільної історичної освіти. Історичні факти і їх класифікація. Теоретичний матеріал в історичних курсах. Емпіричний і теоретичний рівні засвоєння учнями навчального історичного матеріалу. Співвідношення фактів і теорії в курсах основної школи. Пріоритетними напрямами сучасної державної політики в Україні.

Концептуально-теоретичні проблеми шкільної історичної освіти України XXI ст. Світовими тенденціями сучасного етапу розвитку загальної середньої освіти. Основоположними принципами освіти XXI століття. Основні напрями розвитку змісту сучасної шкільної освіти. «Інформаційно-знаннєва» парадигма освіти. Основні напрями розвитку наук: їхня інтеграція, системність тощо, тобто оновлення під впливом науково-технічного прогресу, відбиваються на характері знань, які опановують учні.

Тема 5. Пізнавальні вміння як компонент змісту шкільної історичної освіти

Поняття про вміння в методиці навчання історії. Види пізнавальних умінь, що формуються у шкільних курсах історії. Методика формування пізнавальних умінь.

Психолого-педагогічна характеристика пізнавальних можливостей учнів у навчанні. Проблема вивчення пізнавальних можливостей школярів у методиці навчання історії. Пізнавальні процеси у навчанні історії. Особливості пізнавального інтересу учнів до історії.

Проблема диференційованого підходу до учнів у навчанні історії. Пізнавальні вміння як компонент змісту шкільної історичної освіти.

Пізнавальні вміння як компонент змісту шкільної історичної освіти. Психолого-педагогічна характеристика пізнавальних можливостей учнів у навчанні. Діагностика пізнавальних можливостей учнів у навчанні історії

Змістовий модуль 2.

Методи навчання та форми організації навчально-виховного процесу з історії в школі

Тема 6. Методи, прийоми та засоби навчання історії

Систематизація методів, що використовуються в навчанні історії. Методи навчання історії. Класифікація методів. Методи з домінуванням вчителя (оповідь, опис, характеристика, пояснення, пояснення проблеми). Спільні методи вчителя і учнів (обговорення, порівняння, моделювання, проблематизація). Методи з домінуванням учнів (учнівський звіт, домашнє завдання).

Методи організації навчання. Традиційна організація навчання. Фронтальна класна робота. Самостійна робота. Групова робота. Порівняння традиційного та кооперативного (співпраця) навчання. Інтердисциплінарний підхід кооперативного навчання. Порівняння традиційного та кооперативного навчання. Методи кооперативного навчання.

Засоби навчання, їх класифікація та характеристика. Поняття про методи та прийоми навчання історії. Вибір методів і прийомів навчання. Частково-пошуковий (евристичний) та дослідницький методи. Усне слово вчителя.

Тема 7. Шкільний підручник в системі навчання

Актуальні проблеми шкільного підручника з історії. Як використати на уроці методичні можливості підручника. Наводить основні характеристики підручника, які є напрацюванням європейських експертів і вчителів.

Підручник повинен: відповідати мінімуму змісту за державним стандартом; бути частиною навчально-методичного комплексу разом з іншими посібниками; забезпечувати методологічну і педагогічну наступність з іншими підручниками за вертикаллю та горизонталлю.

Сучасний підручник має бути орієнтований на: демократичні цінності та пріоритети громадянського суспільства; розгляд історичних подій у загальнонаціональному, загальноєвропейському та світовому контекстах; діалогову форму спілкування автора з читачами.

Тема 8. Наочний метод викладання історії

Навчання за допомогою різних типів навчальних текстів. Класифікація текстів та особливості використання підручника на уроці історії. Види наочних посібників. Правила відбору і демонстрації наочних посібників.

Методичні прийоми роботи з історичними портретом. Використання відеоматеріалів на уроці історії. Етап засвоєння знань. Етап осмислення. Етап запам'ятовування. Етап застосування знань на практиці.

Документальні матеріали. Художні фільми. Аудіоматеріали.

Тема 9. Навчання за допомогою різних типів навчальних текстів

Критерії та класифікація історичних документів. Алгоритм роботи з історичним документами в школі.

Методика роботи з історичним документом. Художня та науково-популярна література у навчанні історії. Проблема інтерпретації навчальних текстів на уроках історії.

Види письмових джерел і прийоми їх використання. Прийоми роботи з науково-популярною літературою. Брошура. Монографія. Тези конференції. Наукові статті. Реферативні журнали.

Художня література на уроках історії, прийоми її використання.

Тема 10. Методи активізації навчального процесу: сучасні тренди

Порівняння традиційного та кооперативного (співпраця) навчання. Інтердисциплінарний підхід кооперативного навчання.

Методи кооперативного навчання. Підготовка до уроку. Круглий стіл. Методи обробки навчального матеріалу (груповий мозаїка). Перевірка розуміння. Методи практики. Методи обміну інформацією та оцінювання.

Аудіо- та відеозасоби навчання історії. Комп'ютер на уроці історії. Гра на уроці історії.

Інтерактивні технології навчання. Структура інтерактивного уроку історії. Роль ІКТ у формуванні професійної компетентності учасників освітнього процесу.

Методи активізації навчання: сучасні тренди. Дидактичні ігри як засіб активізації навчання фізики в основній школі.

Змішане навчання у закладах освіти: тенденції та виклики сьогодення. Змішане навчання. Принципи змішаного навчання. Подкаст. Водкаст. Пре-водкастинг. Перевернутий клас.

Дистанційне навчання: сучасний погляд на переваги та проблеми. Організація платформами дистанційного навчання за допомогою сервісів «*Microsoft Office 365 Education*».

Змістовий модуль 1.

Тема 11. Урок історії

Урок історії як елемент і основна форма навчання і виховання школярів. Взаємозв'язок уроку, теми і курсу історії. Традиційні структурних елементи уроку історії. Залежність структурних елементів уроку від його утримання, основної дидактичної задачі, цілей і типу уроку. Проблема правильного дозування історичного матеріалу, форм і методів роботи, використовуваних на уроці. Основні вимоги запропоновані до уроку історії.

Урок як цілісна система. Урок – це організаційна одиниця навчального процесу у досягненні завершеної, але часткової мети навчання. Перевага уроку як форми організації. Типологія й структура уроку. Вимоги до сучасного уроку.

Типи уроків історії. Класифікації уроків історії по ланках процесу навчання. Гідності і хибі такої класифікації. Типологія уроків історії по А. А. Вагіну для молодших, середніх і старших класів. Ідея інтенсифікації самостійної роботи учнів у класифікації уроків історії, запропонованої академіком М. В. Нечкіной. Сучасні підходи українських методистів до проблеми класифікації типів уроків історії.

Структурні елементи уроку історії. Місце і призначення кожного структурного елемента уроку. Логічний взаємозв'язок всіх елементів структури уроку історії. Призначення й утримання “організаційного моменту” уроку. Цілі і задачі опитування. Основні правила проведення опитування. Дискусія як один з ефективних засобів активізації розумової діяльності учнів. Основні правила оцінки відповіді учнів. Основні методи викладу нового матеріалу. Домашнє завдання.

Тема 12. Форми організації навчального процесу

Шкільна лекція. Консультація, колоквиум, залік. Позакласна робота з історії: особливості і форми. Позакласне читання з історії.

Екскурсійна робота учителя. Визначення мети й теми. Виявлення й конкретне вивчення екскурсійних об'єктів. Складання маршруту екскурсії. Об'їзд або обхід маршруту екскурсії.

Тема 13. Способи перевірки та оцінювання результатів навчання історії

Функції форми перевірки результатів навчання історії. Сучасні підходи до оцінювання рівня навчальних досягнень школярів на уроках історії. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

Діагностика успішності учнів: суть питання. Функції перевірки і обліку знань і умінь учнів. Вимоги до перевірки і обліку знань. Форми, види і прийоми перевірки знань і умінь учнів. Проблема оцінювання.

Застосування засобів «*Microsoft (Word, Excel)*» для організації та контролю знань учнів.

Методи обміну інформацією та оцінювання на уроці історії. Перевірка в парі. Метод «оцінка групою». Метод «обмін завданнями». Метод «карта похвали» як метод оцінювання. Метод «карта заохочення» як метод оцінювання.

Тема 14. Сучасні освітні технології на уроках історії

Порівняння традиційного та кооперативного (співпраця) навчання. Інтердисциплінарний підхід кооперативного навчання.

Методи кооперативного навчання. Підготовка до уроку. Круглий стіл. Методи обробки навчального матеріалу (груповий мозаїка). Перевірка розуміння. Методи практики. Методи обміну інформацією та оцінювання.

Аудіо- та відеозасоби навчання історії. Комп'ютер на уроці історії. Гра на уроці історії.

Інтерактивні технології навчання. Структура інтерактивного уроку історії. Роль ІКТ у формуванні професійної компетентності учасників освітнього процесу.

Методи активізації навчання у ЗВО: сучасні тренди. Дидактичні ігри як засіб активізації навчання фізики в основній школі.

Змішане навчання у закладах освіти: тенденції та виклики сьогодення. Змішане навчання. Принципи змішаного навчання. Подкаст. Водкаст. Пре-водкастинг. Перевернутий клас.

Дистанційне навчання: сучасний погляд на переваги та проблеми. Організація платформами дистанційного навчання за допомогою сервісів «*Microsoft Office 365 Education*».

Тема 15. Вчитель історії

Особистість вчителя історії. Фахова майстерність, ерудиція, культура й ідейна переконаність вчителя історії. Взаємодія і вплив особистості вчителя історії на навчання і виховання учнів.

Види діяльності вчителя історії в школі. Основні етапи підготовки вчителя історії до уроку. Самооцінка і аналіз педагогічної діяльності вчителя. Творчий характер проведення уроку історії. Культура мовлення вчителя історії.

Роль ментального здоров'я у професійній діяльності вчителів. Десять порад щодо психічного здоров'я та добробуту для вчителів. Платформа *How are you?* – Всеукраїнська програма ментального здоров'я за ініціативою Олени Зеленської.

Тема 16. Пропедевтичний курс «Вступ до історії»

Структура пропедевтичного курсу «Вступ до історії» у 5 класі. Зміст та результати навчально-пізнавальної діяльності учнів у шкільному курсі історії у 5 класі. Основні поняття пропедевтичного курсу «Вступ до історії». Ключові компетентності вступного курсу історії у 5 класі.

Тема 17. Шкільний курс історії стародавнього світу

Структура шкільного курсу історії стародавнього світу в 6 класі. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів при вивченні інтегрованого курсу історії у 6-му класі. Зміст і результати навчально-пізнавальної діяльності учнів при вивченні історії у 6-му класі. Формування уявлень учнів про історичний час у шкільному курсі історії у 6-му класі. Структура та особливості уроку вивчення нового навчального матеріалу

Тема 18. Специфіка вивчення історії середніх віків у шкільному курсі історії

Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів при вивченні історії у 7-му класі. Структура шкільного курсу історії середніх віків у 7 класі.

Зміст і результати навчально-пізнавальної діяльності учнів при вивченні історії у 7-му класі. Очікувані результати навчання. Зміст навчально-пізнавальної діяльності. Види і приклади навчальної діяльності.

Синхронізація навчального матеріалу у шкільному курсі історії в 7 класі. Поняття і типи практичних занять з історії. Структура та особливості методики проведення практичних занять у шкільному курсі історії.

Тема 19. Вивчення періоду нової історії у шкільному курсі історії

Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів при вивченні історії у 8 – 9-х класах. Структура та особливості комбінованого уроку історії. Очікувані результати навчання. Зміст навчально - пізнавальної діяльності. Види і приклади навчальної діяльності.

Очікувані результати навчання. Зміст навчально-пізнавальної діяльності. Види і приклади навчальної діяльності.

Синхронізація навчального матеріалу з історії України та всесвітньої історії у 8–9 класах. Методика роботи з хронологічними і синхроністичними таблицями на уроках історії.

Тема 20. Вивчення новітньої історії у шкільному курсі історії

Структура Програми та організація навчання. Орієнтовні теми для практичних занять. Орієнтовні теми для написання есе. Міжпредметні зв'язки.

Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів при вивченні історії у 10–11 класах.

Понятійний апарат курсу новітньої історії у 10–11-х класах. Зміст і результати навчально-пізнавальної діяльності учнів при вивченні історії у старшій школі. Структура та особливості повторювально-узагальнюючого уроку. Структура та особливості уроку контролю та корекції

знань, умінь і навичок (тематичного оцінювання).

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання (денна)					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
5-й семестр						
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Вступ до курсу						
Тема 1. Вступ до курсу «Шкільний курс історії та методика його навчання в ЗЗСО»	12	4	2			6
Тема 2. Розвиток методики навчання історії	12	4	2			6
Тема 3. Актуальні питання сучасної освіти в умовах війни	12	4	2			6
Тема 4. Зміст шкільної історичної освіти	12	4	2			6
Тема 5. Пізнавальні вміння як компонент змісту шкільної історичної освіти	12	4	2			6
Разом за змістовий модуль 1	60	20	10			30
Змістовий модуль 2. Діяльність учителя і учня в процесі вивчення історії						
Тема 6. Методи, прийоми та засоби навчання історії	12	4	2			6
Тема 7. Шкільний підручник в системі навчання	12	4	2			6
Тема 8. Навчання за допомогою різних типів навчальних текстів.	12	4	2			6
Тема 9. Наочний метод викладання історії.	12	4	2			6
Тема 10. Методи активізації навчального процесу: сучасні тренди	12	4	2			6
Разом за змістовий модуль 2	60	20	10			30
Разом за семестр						
	120	40	20			60
6-й семестр						
Модуль 1						
Змістовий модуль 1.						
1.						
Змістовий модуль 1. Форми організації навчально-виховного процесу з історії						
Тема 11. Урок історії	15	4	2		3	6
Тема 12. Форми організації навчального процесу	15	4	2		3	6

Тема 13. Способи перевірки та оцінювання результатів навчання історії	15	4	2		3	6
Тема 14. Сучасні освітні технології на уроках історії	15	4	2		3	6
Тема 15. Вчитель історії	15	4	2		3	6
Разом за змістовий модуль 1	75	20	10		15	30
Змістовий модуль 2. Програмний зміст шкільних курсів історії України та всесвітньої історії						
Тема 16. Пропедевтичний курс «Вступ до історії»	15	4	2		3	6
Тема 17. Шкільний курс історії стародавнього світу	15	4	2		3	6
Тема 18. Специфіка вивчення історії середніх віків у шкільному курсі історії	15	4	2		3	6
Тема 19. Вивчення періоду нової історії у шкільному курсі історії	15	4	2		3	6
Тема 20. Вивчення новітньої історії у шкільному курсі історії	15	4	2		3	6
Разом за змістовий модуль 2	75	20	10		15	30
Разом за семестр	150	40	20		30	60

5.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять 5-й семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вступ до курсу «Шкільний курс історії та методика його навчання в ЗЗСО»	2	-
2	Розвиток методики навчання історії	2	
3	Актуальні питання сучасної освіти	2	-
4	Зміст шкільної історичної освіти	2	-
5	Пізнавальні вміння як компонент змісту шкільної історичної освіти	2	-
6	Методи, прийоми та засоби навчання історії	2	-
7	Шкільний підручник в системі навчання	2	-
8	Наочний метод викладання історії	2	-
9	Навчання за допомогою різних типів навчальних текстів	2	-
10	Методи активізації навчального процесу: сучасні тренди	2	-
Разом		20	0

**Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять
6-й семестр**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Урок історії	2	-
2	Форми організації навчального процесу	2	-
3	Способи перевірки та оцінювання результатів навчання історії	2	-
4	Сучасні освітні технології на уроках історії	2	-
5	Вчитель історії	2	-
6	Пропедевтичний курс «Вступ до історії» (5 клас)	2	-
7	Шкільний курс історії стародавнього світу (6 клас)	2	-
8	Специфіка вивчення історії середніх віків у шкільному курсі історії	2	-
9	Вивчення періоду нової історії у шкільному курсі історії	2	-
10	Вивчення новітньої історії у шкільному курсі історії	2	-
Разом		20	0

**5.4. Самостійна робота
5-й семестр**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вступ до курсу «Шкільний курс історії та методика його навчання в ЗЗСО»	6	-
2	Розвиток методики навчання історії	6	-
3	Актуальні питання сучасної освіти в умовах війни	6	-
4	Зміст шкільної історичної освіти	6	-
5	Пізнавальні вміння як компонент змісту шкільної історичної освіти	6	-
6	Методи, прийоми та засоби навчання історії	6	-
7	Шкільний підручник в системі навчання	6	-
8	Наочний метод викладання історії	6	-
9	Навчання за допомогою різних типів навчальних текстів	6	-

№ з/п	Назва теми		
10	Методи активізації навчального процесу: сучасні тренди	6	-
	Разом	60	-

**Самостійна робота
6-й семестр**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Урок історії	6	-
2	Форми організації навчального процесу	6	-
3	Способи перевірки та оцінювання результатів навчання історії	6	-
4	Сучасні освітні технології на уроках історії	6	-
5	Вчитель історії	6	-
6	Пропедевтичний курс «Вступ до історії»	6	-
7	Шкільний курс історії стародавнього світу	6	-
8	Специфіка вивчення історії середніх віків у шкільному курсі історії	6	-
9	Вивчення періоду нової історії у шкільному курсі історії	6	-
10	Вивчення новітньої історії у шкільному курсі історії	6	-
	Разом	60	-

**Індивідуальна робота
6-й семестр**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Урок історії	3	-
2	Форми організації навчального процесу	3	-
3	Способи перевірки та оцінювання результатів навчання історії	3	-
4	Сучасні освітні технології на уроках історії	3	-
5	Вчитель історії	3	-
6	Пропедевтичний курс «Вступ до історії»	3	-
7	Шкільний курс історії стародавнього світу	3	-
8	Специфіка вивчення історії середніх віків у шкільному курсі історії	3	-
9	Вивчення періоду нової історії у шкільному курсі історії	3	-

10	Вивчення новітньої історії у шкільному курсі історії	3	-
	Разом	30	-

6.5. Перелік питань для підсумкового контролю

1. Предмет і завдання курсу. Основна література.
2. Поняття „методика” в педагогічній науці.
3. Задачі і функції методики навчання історії.
4. Основні фактори процесу шкільної історичної освіти.
5. Зв'язок методики навчання історії з іншими науками.
6. Методи наукового дослідження шкільного навчання історії.
7. Критичне засвоєння досвіду зарубіжної та вітчизняної методики.
8. Становлення і розвиток світової і вітчизняної педагогічної думки з найдавніших часів до XIX століття.
9. Освіта і виховання в античному світі.
10. Розвиток педагогічних знань у середні віки та епоху Відродження.
11. Становлення і розвиток світової і вітчизняної педагогічної думки з найдавніших часів до XIX століття.
12. Розвиток вітчизняної школи та педагогічної думки впродовж другої половини XVIII-XIX століть.
13. Мета навчання історії в школі у XIX – поч. XX ст.
14. Способи і засоби навчання історії у XVIII – XIX ст.
15. Способи і засоби навчання історії в школах України у XX ст.
16. Світова та вітчизняна школа і педагогіка XX - початку XXI століття
17. Пріоритетними напрямками сучасної державної політики в Україні.
18. Концептуально-теоретичні проблеми шкільної історичної освіти України XXI ст.
19. Основні компоненти змісту шкільної історичної освіти.
20. Історичні факти і їх класифікація.
21. Теоретичний матеріал в історичних курсах.
22. Емпіричний і теоретичний рівні засвоєння учнями навчального історичного матеріалу. Співвідношення фактів і теорії в курсах основної школи.
23. Світовими тенденціями сучасного етапу розвитку загальної середньої освіти. Основоположними принципами освіти XXI століття.
24. Основні напрями розвитку змісту сучасної шкільної освіти.
25. «Інформаційно-знаннева» парадигма освіти.
26. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа).
27. Програми загальноосвітніх навчальних закладів. Історія України.
28. Всесвітня історія. 5-11 класи.
29. Методика викладання історії як галузь педагогічної науки. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи.
30. Історія України. Всесвітня історія.
31. Основи правознавства. Історія: Україна і світ. 10–11 класи.
32. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів.
33. Поняття про вміння в методиці навчання історії.
34. Види пізнавальних умінь, що формуються ушкільних курсах історії.
35. Методика формування пізнавальних умінь.
36. Психолого-педагогічна характеристика пізнавальних можливостей учнів у навчанні
Проблема вивчення пізнавальних можливостей школярів у методиці навчання історії.

- Пізнавальні процеси у навчанні історії.
37. Особливості пізнавального інтересу учнів до історії.
 38. Проблема диференційованого підходу до учнів у навчанні історії.
 39. Пізнавальні вміння як компонент змісту шкільної історичної освіти.
 40. Пізнавальні вміння як компонент змісту шкільної історичної освіти.
 41. Психолого- педагогічна характеристика пізнавальних можливостей учнів у навчанні.
Діагностика пізнавальних можливостей учнів у навчанні історії
 42. Систематизація методів, що використовуються в навчанні історії.
 43. Методи навчання історії.
 44. Класифікація методів.
 45. Методи з домінуванням вчителя (оповідь, опис, характеристика, пояснення, пояснення проблеми).
 46. Спільні методи вчителя і учнів (обговорення, порівняння, моделювання, проблематизація).
 47. Методи з домінуванням учнів (учнівський звіт, домашнє завдання).
 48. Методи організації навчання.
 49. Традиційна організація навчання.
 50. Фронтальна класна робота.
 51. Самостійна робота.
 52. Групова робота.
 53. Порівняння традиційного та кооперативного (співпраця) навчання.
 54. Інтердисциплінарний підхід кооперативного навчання.
 55. Порівняння традиційного та кооперативного навчання.
 56. Методи кооперативного навчання.
 57. Навчання за допомогою різних типів навчальних текстів.
 58. Класифікація текстів та особливості використання підручника на уроці історії.
 59. Методика роботи з історичним документом.
 60. Художня та науково-популярна література у навчанні історії.
 61. Проблема інтерпретації навчальних текстів на уроках історії.
 62. Методи роботи з наочним матеріалом; історичними джерелами і документами.
 63. Поняття наочного навчання.
 64. Класифікація наочності.
 65. Методика роботи з речовими пам'ятками й образною наочністю.
 66. Методика роботи з умовно-графічною наочністю.
 67. Кабінет історії в школі: обладнання та організація роботи.
 68. Особливості організації вивчення історичного матеріалу у позанавчальний час.
 69. Актуальні проблеми шкільного підручника з історії.
 70. Як використати на уроці методичні можливості підручника.
 71. Урок історії як елемент і основна форма навчання і виховання школярів.
 72. Взаємозв'язок уроку, теми і курсу історії.
 73. Традиційні структурних елементи уроку історії.
 74. Залежність структурних елементів уроку від його утримання, основної дидактичної задачі, цілей і типу уроку.
 75. Проблема правильного дозування історичного матеріалу, форм і методів роботи, використовуваних на уроці.
 76. Основні вимоги запропоновані до уроку історії.
 77. Урок як цілісна система.
 78. Типологія й структура уроку.
 79. Вимоги до сучасного уроку.
 80. Типи уроків історії.

81. Класифікації уроків історії по ланках процесу навчання.
82. Гідності і хиби такої класифікації.
83. Типологія уроків історії по А. А. Вагіну для молодших, середніх і старших класів.
84. Ідея інтенсифікації самостійної роботи учнів у класифікації уроків історії, запропонованої академіком М. В. Нечкіной.
85. Сучасні підходи українських методистів до проблеми класифікації типів уроків історії.
86. Структурні елементи уроку історії.
87. Місце і призначення кожного структурного елемента уроку.
88. Логічний взаємозв'язок всіх елементів структури уроку історії.
89. Призначення й утримання "організаційного моменту" уроку.
90. Цілі і задачі опитування.
91. Основні правила проведення опитування.
92. Дискусія як один з ефективних засобів активізації розумової діяльності учнів.
93. Основні правила оцінки відповіді учнів.
94. Основні методи викладу нового матеріалу.
95. Домашнє завдання.
96. Функції форми перевірки результатів навчання історії.
97. Сучасні підходи до оцінювання рівня навчальних досягнень школярів на уроках історії.
Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.
98. Застосування засобів «*Microsoft (Word, Excel)*» для організації та контролю знань учнів.
99. Методи обміну інформацією та оцінювання на уроці історії.
100. Перевірка в парі.
101. Метод «оцінка групою».
102. Метод «обмін завданнями».
103. Метод «карта похвали» як метод оцінювання.
104. Метод «карта заохочення» як метод оцінювання.
105. Особистість вчителя історії.
106. Фахова майстерність, ерудиція, культура й ідейна переконаність вчителя історії.
107. Взаємодія і вплив особистості вчителя історії на навчання і виховання учнів.
108. Види діяльності вчителя історії в школі.
109. Основні етапи підготовки вчителя історії до уроку.
110. Самооцінка і аналіз педагогічної діяльності вчителя.
111. Творчий характер проведення уроку історії.
112. Культура мовлення вчителя історії.
113. Порівняння традиційного та кооперативного (співпраця) навчання.
114. Інтердисциплінарний підхід кооперативного навчання.
115. Методи кооперативного навчання.
116. Підготовка до уроку. Круглий стіл.
117. Методи обробки навчального матеріалу (груповий мозаїка).
118. Перевірка розуміння. Методи практики.
119. Методи обміну інформацією та оцінювання.
120. Аудіо- та відеозасоби навчання історії.
121. Комп'ютер на уроці історії.
122. Гра на уроці історії.
123. Інтерактивні технології навчання.
124. Структура інтерактивного уроку історії.
125. Роль ІКТ у формуванні професійної компетентності учасників освітнього процесу.
126. Методи активізації навчання у ЗВО: сучасні тренди.
127. Дидактичні ігри як засіб активізації навчання фізики в основній школі.
128. Змішане навчання у закладах освіти: тенденції та виклики сьогодення.
129. Принципи змішаного навчання.
130. Подкаст.
131. Водкаст.

132. Пре-водкастінг.
133. Перевернутий клас.
134. Дистанційне навчання: сучасний погляд на переваги та проблеми.
135. Організація платформими дистанційного навчання за допомогою сервісів «*Microsoft Office 365 Education*».
136. Структура пропедевтичного курсу «Вступ до історії» у 5 класі.
137. Зміст та результати навчально-пізнавальної діяльності учнів у шкільному курсі історії у 5 класі.
138. Ключові компетентності вступного курсу історії у 5 класі.
139. Структура шкільного курсу історії стародавнього світу в 6 класі.
140. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів при вивченні інтегрованого курсу історії у 6-му класі.
141. Зміст і результати навчально-пізнавальної діяльності учнів при вивченні історії у 6-му класі.
142. Формування уявлень учнів про історичний час у шкільному курсі історії у 6-му класі. Структура та особливості уроку вивчення нового навчального матеріалу.
143. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів при вивченні історії у 7-му класі.
144. Структура шкільного курсу історії середніх віків у 7 класі.
145. Зміст і результати навчально-пізнавальної діяльності учнів при вивченні історії у 7-му класі.
146. Очікувані результати навчання. Зміст навчально-пізнавальної діяльності.
147. Синхронізація навчального матеріалу у шкільному курсі історії в 7 класі.
148. Поняття і типи практичних занять з історії.
149. Структура та особливості методики проведення практичних занять у шкільному курсі історії.
150. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів при вивченні історії у 8 – 9-х класах.
151. Структура та особливості комбінованого уроку історії.
152. Зміст навчально - пізнавальної діяльності.
153. Синхронізація навчального матеріалу з історії України та всесвітньої історії у 8–9 класах.
154. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів при вивченні історії у 10–11 класах.
155. Понятійний апарат курсу новітньої історії у 10–11-х класах.
156. Зміст і результати навчально-пізнавальної діяльності учнів при вивченні історії у старшій школі.
157. Структура та особливості повторювально-узагальнюючого уроку.
158. Структура та особливості уроку контролю та корекції знань, умінь і навичок (тематичного оцінювання).

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (за потребою)

Обладнання: комп'ютерний клас.

Програмне забезпечення: інформаційні технології та засоби електронного навчання (Microsoft Office; система електронного навчання Moodle); електронна пошта (<http://gmail.com> і ін.) на базі глобальних інформаційно-комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ; особистий кабінет викладача на основі відкритих медіа ресурсів корпорації Google. У разі дистанційного навчання – інтернет (Google Meet, Moodle).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Ковач Е. Г. Методика викладання історії: метод. посіб. – Ужгород: 2017. – 98 с.
4. Комаров В. О. Методика навчання історії в школі. – 2003. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/4713/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B2%20%D0%92.%20%D0%9E.%20%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97%20%D1%96%20%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D1%96.pdf>
5. Косенко Ю. М. Становлення та розвиток спеціальної методики навчання історії (друга половина XIX-початок XXI століть). – 2016. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/4185/1/kosenko_%d0%9c%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d1%8f.pdf
6. М. В. Левківський, О. А. Дубасенюк. Історія педагогіки. – Житомир: Житомирський державний педагогічний університет, 1999. – 336 с.
7. Мороз П. В. Дослідницька діяльність учнів в процесі навчання історії України. – 2012. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/19596103.pdf>
8. Н. П. Волкова. Педагогіка. Нвчальний посібник. Київ: Акдемвида, 2007. – 618 с.
9. Пометун О. І., Гупан Н. М., Власов В. С. Компетентісно орієнтована методика навчання історії в основній школі. – 2018. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:FAyLN72sBG0J:scholar.google.com/+D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0+%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97&hl=ru&as_sdt=0,5
10. Пометун О. І., Фрейман Г. О. Методика навчання історії в школі. – 2006.
11. Яковенко Г.Г. Методика навчання історії: навчально-методичний посібник / Г.Г. Яковенко. – Харків: Видавництво ХНАДУ, 2017. – 324 с.
12. Яремчук В. Д. Історія політичних і правових вчень: схеми, дефініції, джерела та персоналії : навч. посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 380 с. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4976/3/%D0%AF%D1%80%D0%B5%D0%BC%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%92.%D0%94.--%20%D0%86%D0%9F%D0%9F%D0%92%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA--%D0%92%D0%95%D0%A0%D0%A1%D0%A2%D0%9A%D0%90.pdf

Допоміжна література

1. Баландюк Р. Г. Економічна складова як компонент змісту навчальних програм з історії України для учнів 8-9 класів загальноосвітньої школи // Педагогіка та психологія. – 2015. – № 49. – С. 44-55. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:RbxLXScKneAJ:scholar.google.com/+%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8+%D0%B7%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82%D1%83+%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97+%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.+&hl=ru&as_sdt=0,5

2. Барановська О. В. Шкільний підручник в умовах нового освітнього середовища //Проблеми сучасного підручника. – 2018. – №. 21. – С. 20-30. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:M1eodp_2W_sJ:scholar.google.com/+%D0%A8%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA+&hl=ru&as_sdt=0,5
3. Бондарук І. Методика розвитку критичного мислення учнів у процесі навчання всесвітньої історії //Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. – 2011. – №. 39 (2). – С. 88-94. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:gN6rm1wdfUIJ:scholar.google.com/++%D0%BF%D1%80%D0%BE+%D0%B2%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%B2+%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%86%D1%96+%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97&hl=ru&as_sdt=0,5
4. Боровець І. Стратегії змісту шкільної історичної освіти у європейському союзі //Проблеми дидактики історії. – 2014. – №. 5. – С. 138-149. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:tYEaBLClnh4J:scholar.google.com/+%D0%97%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82+%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97+%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8&hl=ru&as_sdt=0,5
5. Буряк В. К. Формування у школярів потреби в самоосвіті. – 2000. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/4656/1/%D0%A4%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%83%20%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D1%8F%D1%80%D1%96%D0%B2%20%D0%BF%D0%BE%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%B1%D0%B8%20%D0%B2%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96.pdf>
6. Буряк В. К., Бугрій О. В. Формування в учнів узагальнених пізнавальних умінь. – 1993. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/4715/1/%D0%A4%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B2%20%D1%83%D1%87%D0%BD%D1%96%D0%B2.pdf>
7. Ваколя З. М., Кухта М. І. Регіональна періодика про моральне виховання учнівської молоді: історико-педагогічний аспект. – 2022. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/48822/2/8-11.pdf>
8. Власов В. С. Роль підручника у формуванні вмій працювати з історичним джерелом //Історія в школах України. – 2009. – Т. 6. – С. 3-9. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.histlab.edukit.kiev.ua/Files/downloads/is6-2009.pdf>
9. Гончаренко С. У. Методика як наука //Неперервна проф. освіта: теорія і практика. – 2001. – Т. 2. – №. 1. – С. 86-95. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/706565/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D1%8F%D0%BA%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0.pdf>
10. Хома О. М., Хома Т. В. Культура мовлення як складова культури особистості. – 2017. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://dspace-msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/859/1/kultura%20movlennja.pdf>
11. Хоминець С. І., Повідайчик М. М., Повідайчик О. С. Інтегративний підхід до фахової підготовки професійно мобільного педагога //Соціально-гуманітарний вісник. – 2019. – №. 28. – С. 55-56. – [Електронний ресурс] // Режим доступу:

https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:TYpM70XBo2sJ:scholar.google.com/+%D0%9F%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B0%D0%B9%D1%87%D0%B8%D0%BA+%D0%9E.%D0%A1.&hl=ru&as_sdt=0,5

12. Дем'янюк О. Й. Висвітлення подій першої світової війни в підручниках «Історія України» для 10 класу. //Редакційна колегія. – 2021. – С. 67. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://etest.org.ua/images/2021/05/PSP/thesis_PSP_2021-1.pdf#page=67
13. Дуднік Ю. С., Дудник Ю. С., Левчук Н. В. Формування пізнавальних інтересів молодших школярів. – 2018. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://library.vspu.net/jspui/bitstream/123456789/4177/1/%D0%9B%D0%B5%D0%B2%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%94%D1%83%D0%B4%D0%BD%D1%96%D0%BA.pdf>
14. Желіба О. В. Урок історії: спроба відповіді на виклики сьогодення. – 2015. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/219/1/43624846.pdf>
15. Земцов І., Скрябіна Т. Критичне мислення як базовий компонент підготовки майбутніх учителів історії //Рідна школа. – 2010. – №. 1-2. – С. 21-24. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:DxUV9-btNBgJ:scholar.google.com/+%D0%9F%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96+%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D0%B8+%D1%83+%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%96+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97&hl=ru&as_sdt=0,5
16. Зякун А. І. Формування національної концепції шкільної історичної освіти в перше десятиліття незалежності України. – 2005. . – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/55065/5/Ziakun_Formuvannia_natsionalnoi_kontseptsii.pdf;jsessionid=452F29670524CFE23DBC2BD26C280F8B
17. Іванцова М. Відповідність шкільних підручників з історії України для 8 класу загальноосвітніх закладів України змісту зовнішнього незалежного оцінювання (на прикладі однієї теми) //Травневі студії: історія, політологія, міжнародні відносини. – 2021. – С. 307-310. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:09z_Ei_JjekJ:scholar.google.com/+%D0%A8%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA+8+%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F+&hl=ru&as_sdt=0,5
18. Іващенко В. Ю., Куликов В. О. Викладання історії у школі: на шляху до толерантності. Контент-аналіз підручників з історії України //Методичний вісник історичного факультету Харківського національного університету імені ВН Каразіна. – 2012. – №. 10. – С. 73-85. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://history.karazin.ua/themes/history/resources/d154d6e6db201eba84ece0956e82316a.pdf#page=72>
19. Іващенко В. Ю., Куликов В. О. Контент-аналіз зображень у підручниках з історії України для старших класів. – 2012. . – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://history.karazin.ua/themes/history/resources/87a573dedd1285098a5d262d6d7a9138.pdf#page=104>
20. Ковчин Н. А. Дидактичні та психологічні аспекти розвитку пізнавальних можливостей школярів у процесі навчання географії //Educational Dimension. – 2013. – Т. 38. – С. 134-137. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:-ITGdaFolXIJ:scholar.google.com/++%D0%BF%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2>

<https://dpspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/20085/1/%D0%9A%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%B1%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BB%D1%8E%D0%BA%D0%A5%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%86%D0%B2%2018%20%D0%97%D0%90%D0%A0%D0%A3%D0%91%D0%86%D0%96%D0%9D%D0%98%D0%99%20%D0%94%D0%9E%D0%A1%D0%92%D0%86%D0%94%20%D0%92%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%92%D0%90%D0%94%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%9D%D0%95%D0%A2%D0%A0%D0%90%D0%94%D0%98%D0%A6%D0%86%D0%99%D0%9D%D0%98%D0%A5%20%D0%A4%D0%9E%D0%A0%D0%9C%20%D0%A1%D0%92%D0%86%D0%A2%D0%98.pdf>

21. Козубовська І. В., Постолюк М. І. Зарубіжний досвід впровадження нетрадиційних форм освіти. – 2018. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://dpspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/20085/1/%D0%9A%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%B1%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BB%D1%8E%D0%BA%D0%A5%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%86%D0%B2%2018%20%D0%97%D0%90%D0%A0%D0%A3%D0%91%D0%86%D0%96%D0%9D%D0%98%D0%99%20%D0%94%D0%9E%D0%A1%D0%92%D0%86%D0%94%20%D0%92%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%92%D0%90%D0%94%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%9D%D0%95%D0%A2%D0%A0%D0%90%D0%94%D0%98%D0%A6%D0%86%D0%99%D0%9D%D0%98%D0%A5%20%D0%A4%D0%9E%D0%A0%D0%9C%20%D0%A1%D0%92%D0%86%D0%A2%D0%98.pdf>
22. Козубовська І. В., Шикітка Г. М. До питання про взаємозв'язок адаптації і соціалізації особистості. – 2019. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://dpspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/27672/1/%D0%94%D0%9E%20%D0%9F%D0%98%D0%A2%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%9F%D0%A0%D0%9E%20%D0%92%D0%97%D0%90%D0%84%D0%9C%D0%9E%D0%97%D0%92%E2%80%99%D0%AF%D0%97%D0%9E%D0%9A%20%D0%90%D0%94%D0%90%D0%9F%D0%A2%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%86%20%D0%A1%D0%9E%D0%A6%D0%86%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%97%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%87.pdf>
23. Комаров В. О. Шкільна історична освіта: шляхи перебудови. – 2001. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/4880/1/%D0%A8%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0.pdf>
24. Коровіна І. В. Зміст шкільної історичної освіти та його вплив на розвиток духовності дитини // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. – 2012. – №. 3. – С. 86-92. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:zm8ShbvZKhsJ:scholar.google.com/+%D0%97%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82+%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97+%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8&hl=ru&as_sdt=0,5
25. Крачковська М. В. Об'ємно-просторова організація територій головних навчальних корпусів Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут” та Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича // Біоресурси і природокористування. – 2015. – Т. 7. – №. 5-6. – С. 37-44. . – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bio/article/viewFile/6446/6339>
26. Курило Л. Ф. Еволюція педагогічного процесу в системі університетської освіти України (XIX–початку XX ст.) // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичні науки. – 2011. . – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:49ZM98QbC0EJ:scholar.google.com/+%D0%A1%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8+%D1%96+%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8+%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97+%D1%83+XVIII+%E2%80%93+XIX+%D1%81%D1%82.+&hl=ru&as_sdt=0,5

[D0%B0%D1%81+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F&hl=ru&as_sdt=0,5](https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:RSdtewFMZIAJ:scholar.google.com/+D0%A8%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA+9+%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F&hl=ru&as_sdt=0,5)

35. Мацейків Т. І. Реалізація принципу виховуючого навчання в підручнику з історії України (9 клас) //Проблеми сучасного підручника. – 2014. – №. 14. – С. 408-416. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:RSdtewFMZIAJ:scholar.google.com/+D0%A8%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA+9+%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F&hl=ru&as_sdt=0,5
36. Мінько Н. П., Смілик О. О. Важливість використання ТЗН на уроках креслення. – 2016. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/5557/1/%D0%92%D0%B0%D0%B6%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%A2%D0%97%D0%9D%20%D0%BD%D0%B0%20%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D1%85%20%D0%BA%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>
37. Могорита В. М. Писемне джерело як компонент шкільного підручника з історії України //Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки. – 2017. – №. 79 (1). – С. 35-39. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:2vkVwamuPeoJ:scholar.google.com/+D0%A8%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA+9+%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F&hl=ru&as_sdt=0,5
38. Мороз П. В. Дослідницька діяльність учнів в процесі навчання історії України. – 2012. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/19596103.pdf>
39. Мороз П. В. З досвіду використання карт в шкільному підручнику «Всесвітня історія. Історія України, 6 клас». – 2021. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/725950/1/%D0%9C%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B7%20%D0%9F.%20%D1%96%D0%B7%20sayt_psp_dopovidi.pdf-22.pdf
40. Мороз П. В. Методика розвитку в школярів вміння бачити проблеми (на матеріалі історії стародавнього світу) //Історія в школах України. – 2008. – Т. 11. – С. 15-20. . – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/8459/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96_%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%B0%D0%B4%D0%B8_%D0%9C%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B7_2.pdf
41. Мороз П. В., Мороз І. В. Реалізація дослідницького підходу в шкільному підручнику історії (на прикладі підручника Всесвітня історія. Історія України для учнів 6 класу) //Проблеми сучасного підручника. – 2015. – №. 15 (2). – С. 53-66. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:X2nlIPlpD_gJ:scholar.google.com/+D0%A8%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA+6+%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F+&hl=ru&as_sdt=0,5
42. Моцак С. Інтеграція медіаосвіти в шкільний підручник з історії як фактор формування медіаграмотності учнів (на прикладі підручника «Всесвітня історія. Історія України

(інтегрований курс)», для 6-го класу закладів загальної середньої освіти) //Проблеми сучасного підручника. – 2020. – №. 24. – С. 163-174. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:ixvGwIEf4h4J:scholar.google.com/+%D0%A8%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA+6+%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F+&hl=ru&as_sdt=0,5

43. Олексін Ю. Сучасні методичні підходи до диференціації навчання старшокласників історії //Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. – 2012. – №. 43 (1). – С. 115-122. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:BqzWj6cxZ3wJ:scholar.google.com/+D0%94%D1%96%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0+%D0%BF%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D1%85+%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B9+%D1%83%D1%87%D0%BD%D1%96%D0%B2+%D1%83+%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%96+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97&hl=ru&as_sdt=0,5
44. Олексін Ю. Сучасні методичні підходи до диференціації навчання старшокласників історії //Сборник научных трудов SWorld. – 2013. – Т. 20. – №. 4. – С. 67-75. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://library.udpu.edu.ua/library_files/psuh_pedagog_prob1_silsk_shkolu/43_1/visnuk_14.pdf
45. Олексін Ю. Сучасні методичні підходи до диференціації навчання старшокласників історії //Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. – 2012. – №. 43 (1). – С. 115-122. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:BqzWj6cxZ3wJ:scholar.google.com/+D0%94%D1%96%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0+%D0%BF%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D1%85+%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B9+%D1%83%D1%87%D0%BD%D1%96%D0%B2+%D1%83+%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%96+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97&hl=ru&as_sdt=0,5
46. Повідайчик О. С., Повідайчик М. М., Хоминець С. Роль практики в процесі формування готовності майбутнього педагога до професійної мобільності. – 2019. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b63b9f77-30e1-4c63-a691-22da1c67a27c/content>
47. Пометун О. І., Гупан Н. М., Власов В. С. Компетентісно орієнтована методика навчання історії в основній школі. – 2018. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:FAyIN72sBG0J:scholar.google.com/++%D0%BF%D1%80%D0%BE+%D0%B2%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%B2+%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%86%D1%96+%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97&hl=ru&as_sdt=0,5
48. Пометун О. Методика розвитку критичного мислення на уроках історії //Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – 2012. – Т. 1. – №. 3. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://odinec.ucoz.net/metod/pometun1.pdf>
49. Рак В. І. Організаційно-методичні аспекти використання аудіовізуальних засобів у навчальному процесі. – 2014. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/9681/1/16Rak.pdf>

50. Русакова Л. Художня освіта в Україні другої половини XIX–початку XX століття: історія та педагогічні пошуки //Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2014. – №. 9 (2). – С. 279-285. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:USUGC_OezhEJ:scholar.google.com/+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97+%D0%B2+%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D1%85+%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8+%D1%83+%D0%A5%D0%A5+%D1%81%D1%82.&hl=ru&as_sdt=0,5
51. Савлущинська Л. Г., Філь І. В. Формування пізнавальних інтересів молодших школярів //Наука і освіта. – 2013. – №. 6. – С. 176-178. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/4656/1/%D0%A4%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%83%20%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D1%8F%D1%80%D1%96%D0%B2%20%D0%BF%D0%BE%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%B1%D0%B8%20%D0%B2%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96.pdf>
52. Савшак Т. Розвиток методики навчання історії в українських школах і гімназіях Галичини кінця XIX–поч. XX ст //Молодь і ринок. – 2012. – №. 7. – С. 148-152. . – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:rV8ER2Uc2gkJ:scholar.google.com/+%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%B0+%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97+%D0%B2+%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D1%96+%D1%83+%D0%A5%D0%86%D0%A5+%E2%80%93+%D0%BF%D0%BE%D1%87.+%D0%A5%D0%A5+%D1%81%D1%82.&hl=r u&as_sdt=0,5
53. Серова Г. В. Оновлення змісту шкільної історичної освіти в контексті євроінтеграції. – 2022. . – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:AQnZn70BB8QJ:scholar.google.com/+%D0%97%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82+%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97+%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8&hl =ru&as_sdt=0,5
54. Слободянюк Д. Висвітлення проблеми голодомору в шкільних підручниках історії //Травневі студії: історія, політологія, міжнародні відносини. – 2022. – С. 169-171. . – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:QGDJPGJdQUUJ:scholar.google.com/+%D0%A8%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA+10++%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F+%&hl =ru&as_sdt=0,5
55. Смагін І. І. Еволюція методичних підходів до роботи з хронологією в процесі навчання історії //Український педагогічний журнал. – 2017. – №. 4. – С. 45-51. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:98QXuqzHpvsJ:scholar.google.com/+%D0%BF%D1%80%D0%BE+%D0%B2%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%B2+%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%86%D1%96+%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97&hl=ru&as_sdt=0,5
56. Тарапон О., Молоткіна В., Потапенко Р. Уявлення про простір у шкільному курсі історії (на матеріалах підручників для 5 класу закладів загальної середньої освіти). – 2023. . – [Електронний ресурс] // Режим доступу:

<http://ephshair.uhsp.edu.ua/bitstream/handle/8989898989/7173/%D0%A2%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%BD%20%D0%9E.%20%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%D1%80%2023.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

57. Терно С. Складові ефективного навчання або Що потрібно знати вчителю про пізнавальні процеси учня/Сергій Терно //Історія в школах України. – 2005. – №. 4. – С. 8-11. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/32295090/Skaldovi_efectyvnoho_navchannya-libre.pdf?1391499878=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3D32295090.pdf&Expires=1700252985&Signature=bkDWLgQbkr-2NbhC0S~YJHj78cr4H1n5NIU3HOw~aSqdVC1KVoS~Oh1z44~Pkd5TKY0nqLbQauNb5Akrny6hadJmnlXKQQUXYH3DRs8bvV25L1OLZjyEHUNNWWAQCxRPOJnNKh2DBNyL~JqeKOxHBfilh4m~kBfblZk5eJuQfgAEDRRo~5SYfS67Mav7OyxOpQCSd2LWjrNRuKk12mVA8aJDTSTb1-f9TU2ne96c~YjaAiDu7K9b-0bls8UnKdkVQHmRzWidsVSQGmXcaQgF2bolNPIwjBSduBs7uZgci3gMfnhG4Lt55gH-pGix21FNcsSiRfs24GS1vErEBTOSQ_&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA
58. Ткачук Т. А. Розвиток пізнавальної активності дітей дошкільного віку у спілкуванні з вихователем. – 2004. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:FP89THGJF2IJ:scholar.google.com/+%D0%9F%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96+%D0%B2%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F+&hl=ru&as_sdt=0,5
59. Турянська О. Ф. Психолого-педагогічні й методичні засади визначення цілей історичної освіти //Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2010. – №. 2. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:fm59X9KDh0J:scholar.google.com/+%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8+%D0%B7%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82%D1%83+%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97+%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.+&hl=ru&as_sdt=0,5
60. Фазан В. Вивчення педагогіки у вищих навчальних духовних закладах України (поч. XIX–20-ті роки XX ст.) //Педагогічні науки. – 2011. – №. 1. – С. 158-165. . – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:egWTNdT_2d4J:scholar.google.com/+%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%B0+%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97+%D0%B2+%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D1%96+%D1%83+%D0%A5%D0%86%D0%A5+%E2%80%93+%D0%BF%D0%BE%D1%87.+%D0%A5%D0%A5+%D1%81%D1%82.+&hl=ru&as_sdt=0,5
61. Царенко О. М. Педагогічні основи формування у майбутніх учителів умінь застосовувати ТЗН у навчально-виховному процесі. – 2000. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:EZVoiIXWVicJ:scholar.google.com/+%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%B2%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8+%D0%A2%D0%97%D0%9D&hl=ru&as_sdt=0,5
62. Ціборовська-Римарович І. Видовий та джерелознавчий аналіз документів з історії книги та історії бібліотек в Україні XVI–першої чверті XIX ст //Наукові праці Національної бібліотеки України ім. ВІ Вернадського. – 2012. – №. 34. – С. 259-279. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:2sAu8aBxHe0J:scholar.google.com/+%D0%97%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82+%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%80%D>

0%B5%D0%BB+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85+%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%8C+XVI%E2%80%93XIX+%D1%81%D1%82&hl=ru&as_sdt=0,5

63. Чусова О. М., Ваколя З. М., Чейпеш І. В. Педагогічні основи дистанційного навчання. – 2021. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/51792/1/36.pdf>
64. Шевченко Л. Розвиток поняття «педагогічні технології» в педагогічній науці та практиці //Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems. – 2013. – №. 36. – С. 484-490. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:0fsxSUJzWDoJ:scholar.google.com/+%D0%9F%D0%BE%D0%BD%D1%8F%D1%82%D1%82%D1%8F+%E2%80%9E%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%E2%80%9D+%D0%B2+%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96%D0%B9+%D0%BD%D0%B0%D1%83%D1%86%D1%96&hl=ru&as_sdt=0,5

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Central an Eastern European Online Library. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.ceeol.com/>
2. Institutional Repository of Poltava V- G- Korolenko National Pedagogical University. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/14407>
3. Prometheus – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://prometheus.org.ua/>
4. Ukraine Global Faculty. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://mooc4ua.online/platforms/5>
5. Ukraine is here. Preserving and celebrating Ukrainian arts and culture. – Details: <https://artsandculture.google.com/project/ukraine>
6. Zhytomyr State University Library. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/>
7. Електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://dspace.uzhnu.edu.ua:8080/jspui/>
8. Інститут Історії України. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://history.org.ua/uk>
9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
10. Український історичний журнал / Національна академія наук України, Інститут історії України НАН України, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. - ISSN 0130-5247. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://uhj.history.org.ua/uk/archive>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)